

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Tertio loco 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

In Cap. Tertio loco 5.

S U M M A R I A.

1. In causa universitatis potest testificari qui est de universitate.
2. Non obstante afflictione, qua hic subesse possit.
3. Licet etiam utilitas inde ad singulos redundet, puta ex jure pascendi, lignandi.

EX hac Decretali probatur, quod in causa collegii sive universitatis personæ singulares ejusdem collegii sive universitatis in testes admittantur: nam hic instrumentum falsò confectum, & sigillo Capituli refutatur. Similes textus exstant in c. *Insuper* 6. & in c. *Cum nautius* 11. inf. *De testib.* & ratio est, quia res collegii sive universitatis non sunt singulorum, ideoque pro & contra collegium sive universitatem rectè testificantur, text. in l. *In tantum* 6. §. 1. D. *De verum divif.* & in l. *Sicut* 7. §. 1. D. *Quod cuiusque universi. nomina* &c.

2. Neque obstat, quod in causa collegii sive universitatis singulorum quoque affectio concurrere videatur, atque ideo, propter suspensionem testimonium eorum rejiciendum sit, per text. in l. 3. D. *De testib.* quia hæc affectio levem tantummodò suspensionem movet, quæ facilè juramento ipsius testis purgatur. Nec enim verisimile

est, quod quis ob conservationem jurium universitatis aut collegii perjurium admittitur sit; quippe naturale vitium est negligi, quod communiter possidemus, inquit textus in l. 2. *vers. Naturale* C. *Quando & quib. quarta pars deb. lib. 10.* Ubi verò res propria est, nullus in testem admittitur, l. *Nullus* 10. D. *De testib.* & l. *Omnibus* 10. C. *eod. tit.* Dicitur verò res propria, cujus emolumentum vel damnum ad testem principaliter pertinet, l. 1. §. *in propria* D. *Quando appellandum sit.*

Hinc sæpè quaeritum fuit de universitate civium vel villæ alicujus, quæ jus pascendi vel lignandi præterdit in alienis pascuis vel montibus, An singularium personarum, quæ & ibi pascunt vel lignantur abeunt, testimonia admitti debeant? Quod putat Panorm. in d. c. *Insuper*: nam licet utilitas universitatis ad singulos universitatis ejusdem redundet, nihilominus hoc jus primariò spectat ad ipsam universitatem, quæ illud vendere, vel aliter de eo disponere potest. Et facit, quod eleganter tradit Justinianus de legatariis, in §. *legatarii* *Instit. De testam. ordin.* quos censet idoneos esse testes in testamento, etiamsi de lucro eorum agatur in consequentiam, eo quod de eorum legatis principaliter non testificentur, sed an & quis hæres sit institutus. Vide latius ibid. Panorm.

In Cap. In præsentia 8.

S U M M A R I A.

1. Filio gravato substitutione, si sine liberis & c. Monasterium ingresso evanescit substitutio.
2. Ratio hujus decisionis duplex.
3. Vtraque resellit.
4. Condicio, si non nupserit Titia, jure civile probatur.
5. Ratio alin Covarr refertur.
6. Captivi vel pauperes filio substituti Monasterium excludunt.
7. Privilegiatum non uti privilegio adversus aquè privilegiatum declaratur.
8. Ecclesia hæres instituta non detrahit Falcidiam.
9. Marito non datur beneficium, ne condemnetur ultra quam facere possit: quando uxor est inops.
10. Privilegium in actu habens præferitur habenti in potentia.

11. Substitutione, si sine liberis, an contineatur filius naturalis.

Filio hærede à patre instituto in testamento, hac adjunctâ substitutione, ut, si sine liberis decesserit, hæreditas patris devolvatur ad patruos suos, sive ad alium quempiam, puta Titium vel Mævium; deciditur hoc Cap. evanescere hujusmodi substitutionem, etiamsi filius, nullis susceptis liberis, Monasterium ingressus sit: quæ decisio videretur petita ex c. 37. *Si quis sub conditione* Mov. 123 *De sanctiss. Episc. & Auth. Nisi rogati* C. *Ad S. C. Treb.* Et licet inter Dd. non conveniat, de qua substitutione hic text. loquatur, directane an obliqua, sive fideicommissaria, res tamen in idem recidit, cum utraque substitutio per ingressum Religionis expiret; quamvis aliàs hæc substitutiones non parum à se invicem distent quem-

M 3